

Klec se řítí do šachty, přeplněná těly havířů, smradem propocených fáraček a alkoholovými výpary. Je ticho, nikomu se nechce mluvit. Je pondělí, odpolední šichta a navíc byla v pátek výplata, takže většina měla hlavu v kumštu, buď z chlastu a nebo z toho, jak ho doma stará zdupala, že přinesl tak málo. Šol se zhoupla, signalista zahaltoval zvonem a spustil můstky. Ozvalo se mamrání, protože se nikomu nechtělo vystupovat a navíc ještě fachat. „A zase sme v té skurvené dře! Aby to smrtka pojebala!“ ozval se vedle mě jeden stěnový havíř, z kterého ještě táhlo jak ze sudu. V ruce měl už připravený igelitový sáček s tabákem. Posadil jsem se na firungy, vyhrnul si límec blůzy ke krku, protože od šachty nepříjemně táhlo. Čekal jsem na kluky, až se všichni dáme dohromady a potom pošmarujem do revíru. Kolem mě si posedalo pár havířů, kteří též čekali, až se dají dohromady. Rvali si do nosu angličák a dávali si na slivku. „Dej si, Ivan!“ nabízel mi stěnový krabičku s angličákem. „Nechcu,“ říkám, „nedělá mi to dobře.“ Vždycky, když jsem si šňupnul angli-

čáku, tak jsem měl z toho týden rýmu. Kdysi, když přišla móda na dole šňupat, tak chlapi vyráběli doma různé svinstva. Pomleli na kafemlýnku baču nebo tarasa, tak aby o tom nevěděla stará, roztloukli mentol a někteří experti tam přidávali i klouzek. A s tím jsem si právě zničil sliznici. „Nemáš na slivku?“ Myslím něco špeci. „Mám, ale je to druhák od soboty, s rumem.“ „Fajn,“ říkám. Ten bude akorát dobře uležený. Vyhrábl někde z fáraček igelitový sáček a podává mi ho. Byla v něm koule tabáku, velká asi jako dětská pěst. Zapářený ještě nebyl a dobře voněl rumem. Založil jsem si a pomalu přežvykoval. Kluci se scházeli jeden po druhém jako švábi na pivo. Chyběl ještě Jarda. Poslal jsem ho nahoře nafasovat nový brček. Přijela poslední šol a v ní s posledními opozdilci i Jarda. Říkám: „Kurva, kde se smýkáš! My tu mrznem jak čuráci.“ „Ivan, promiň, ale musel jsem si skočit do kantýny na jednoho bubáka, potřebuju pustit rosu.“ „To potřebujem všeci.“ (Ozval se chrchlavým hlasem Tonda.) Šli jsme do revíru za sebou jako husy. Lezli jsme do svázné a já jsem za sebou slyšel funění a mamrání na ten skurvený život. Myslel jsem si to samé, ale byl jsem potichu. Asi po půl hodině jsme dorazili na čelbu. Strhali jsme ze sebe propocené košile a posedali si na okory. Jako každou šichtu jsme vytáhli fasované svačiny a kdo měl chuť, jedl, nebo mamral, že takovou svačinu si můžou strčit do piče, nebo ať se s ní zadusí ředitelova stará. Jarek si rozbaloval strouček česneku, bez kterého by se u něho neobešla žádná svačina. Česnek on žral i samotný, a proto jsme mu říkali česnekový král. Tonda s Petrem zadělávali na slivku. „Ivan, kolik té alpy tam mám vlet?“ ptá se Tonda. Říkám: „Namixuj to, aby to mělo grady.“

Vlil do sáčku skoro třičtvrtě alpy, čímž to řádně pohnojil, protože z toho byla močůvka. Petr měl v kapse ještě třetáka od pátku, tak ho přimíchali a na slivku to bylo akorát. Tonda mi podal sáček, naložil jsem si, ale musím říct, že tentokrát ten mišung kluci kapku přehnali. Po chvilce vnitřek huby skrabatěl jako slepičí žaludek, ale pak si člověk zvykl. Debatovali jsme o všedních chujovinách, které každý zažil přes dva volné dny. Celkem nic mimořádného se u nikoho neudálo, akorát Tondova stará dostala krámy a Jarek byl nadřený jak hobel, takže si toho moc nepamatuje. Akorát já s Petrem, jak se zdálo, jsme byli hodní. Řekl jsem klukům, co nás dneska čeká za úkoly. Měli jsme se probít na šibík a zbývaly nám jenom tři metry na probití. Bývalo odjakživa zvykem, že za každé probití postavil vedoucí na úseku litr. Chytili jsme se roboty a když jsem předvrtával zkušební vývrt, abych zjistil přesnou vzdálenost, tak jsem zjistil, že se měřiči sekli o jeden metr. Je jasné, že úplně přesně nejde odhadnout přesnost, ale ohrožený byl náš litr. Né že by jsme zas tak o něho stáli, jednalo se jenom o to, že jsme to probili my. Špekuloval jsem, jak by to bylo nejlepší udělat. Svědry jsme měli jenom na dva metry délky, což bylo na hovno, protože to znamenalo, že budeme muset dělat dva odpaly a časově to nějak nevycházel. Jedině zůstat přesčas. Řek jsem svůj plán klukům a nic nenamítali. Vrtalo se nám blbě, protože čelba byla roztláčena a to jsme věděli, že ládování bude stát za hovno. Na čelbu přišel upocený střelec a ptal se mě, jak to vypadá, kolik máme ještě dovrtávat. Říkám: „Ještě pár dír a ládujem, nic se nestarej!“ Dorazili už taky nosiči střeliva. Říkám střelcovi: „Josef, je to trochu komplikovanější, než jsem si myslel, ale

podle mne by se to dalo zvládnout.“ Vysvětlil jsem mu svůj plán a když slyšel, že budeme muset zůstat kapku přesčas, tak se nadul jak holub a vyprskl: „Já tě jebu s celým твоjím přesčasem! Mě suší už od šichty, kurva, a enom to tu bechnu, tak mě není.“ Říkám: „Nedupej, Josef! Nás též suší a též bysme se rádi viděli v kulturáku u piva. Po šichtě, jak to probijem, fasuju litr, tak si dáš s náma a nějaké to pivo též urve-me, i kdyby to měl být bubák.“ „Id' koňovi do piče!“ říká. „Tak mě polub vříř, ty chuju!“ říkám mu já. Dovrtali jsme a ládování nám šlo značně líp, než jsme předpokládali. Toho si všiml i střelec. Odpálili jsme přesně v půlce šichty. Otočil jsem se na střelce: „Ták, Josef, je půlka šichty, teď vyškrábu čelbu a budeme se s klukama do konce šichty škrábat po kulech, protože milostpána suší. Jsi jako kojeneček, který se dožaduje maminého cycku!“ Neříkal nic a probíral se špinavýma rukama v kolečkách šachetního salámu. Vstal, švihl svačinou o pás: „Kurva! Dobře! Aby sis nemyslel, že sem také kurva, tak to zrobim, ale pamatuj si, že z té flašky toho moc mět nebudete!“ Říkám mu: „Já pošlu chlapa do skladiště a ty zajdi pro zbytek palníků.“ Nadiktoval jsem mu počet a Josef, se spuštěnou vargou, odpochoďoval. Když se vrátil, už jsme pomalu dovrtávali. Chlap se střelivem byl na čelbě, už daleko před ním. Probitá díra musela být minimálně metr krát metr, jinak to nebylo uznané jako probítka. Rychle jsme naláďovali, ale nebyl jsem si jistý, jestli odpal odejde, protože byla tady pravděpodobnost, že vyfukne do šibíku. Střelec otočil klíčkou a já jsem nastřežil ucho. Podle rány to vypadalo, že je odpal na čelbě. Díval jsem se na zvířený prach, který rychle mizel směrem na čelbu, což znamenalo, že jsme

probili. „Fajn!“ říkám. „Hoši, mažem!“ Všichni se s nedočkavostí za mnou hnali a svítili lampama na čelbu, jaký je výsledek. Přes prach a kouř nebylo ještě pořádně vidět, co to udělalo. Když jsme byli asi pět metrů od čelby, tak na nás zela díra asi metr vysoká a asi půl metru široká a podobala se přesně obrázku, který s velkou oblibou malují malá děcka po stěnách. Kluci zatím natáhli vzduchovou hadici do čelby a já jsem řek Jarkovi, aby přitáhl nového brčka, protože byla dobrá příležitost ho vyzkoušet. S brčením jsem neměl problém, protože čelba byla taková hlušina. Kluci zatím tloukli do čelby svědrama a za půl hodiny byla čelba skoro obnažena. Josef stál u štusu a jenom posvicoval. Přišel štajgr a říká: „Kurva dobře, Ivan, já sem si myslel, že to neprobijete, tak jsem tu ani přes šichtu nešel.“ Říkám: „Ty si myslíš, že jsme nějaké vytrhané prdele?! Nebo co? Doufám, že na úseku už stojí řádně vychlazená flaška.“ „No jasan,“ říká. Říkám: „Hoši, balíme zbruj a valíme ku šachtě.“ Byl akorát čas jít. Když se přišlo pod šachtu brzo, tak to stálo za hovno, protože se muselo stát v klidu, kde byl po šichtě abnormalní smrad z propocených fáraček a hlavně smrad z gumáků. To se mi někdy zvedl i žaludek, a to nejsem žádná fajnula. To stačilo, když jsi se postavil v klidu vedle někoho, kdo měl po šestnáctce a jenom trochu zarušal gumákem. To jsi nevěděl, kde s hlavou. Jít do předu nebo do zadu, nepřipadalo v úvahu, protože jsme byli na sobě natlačení jak sardinky. Co bylo úplně nejhorší, to když dozor otevřel dvěře, to jako kdyby do havířů vjel blesk, začali se všichni tlačit k šachtě. Dvěře byly úzké a běda tomu, kdo se dostal ke stěně. Byl kumšt se odtamtud dostat. Kdyby někdo spadl na zem, tak jsou schop-

ni ho ušlapat. To byly hlavní důvody, proč jsem nerad chodil s osádkou brzo pod šachtu. Stačilo, když jsi přišel pět minut po vpuštění a vyfáral jsi v pohodě. Dali jsme si sraz v kantýně. Když jsem přiharcoval s dvěma flaškama vodky, stáli všichni poslušně u stolu a každý měl před sebou už skoro vypitého bubáka. Jarek, ten samozřejmě chyběl. To bylo u něho normální a člověk už si na to zvykl. V robotě nebyl taky moc rychlý, ale v každé osádce se najde někdo takový. Všichni nemůžou být dobří. Jarek měl dobrou povahu a kolikrát jsem si říkal, že se ani na šachtu nehodí. Než přišel, studoval práva někde v Brně a pak musel odejít. To se stává studentům často. Měl dobré srdce a hlavně sral komoušům na hlavu. Říkám: „Tak co, hošani, jak je?!“ Než stačili něco říct, tak se ozval Josef: „Kurva, Ivan, nedupej a otvírej tu flašku, bo suší jak cyp!“ Josef byl od narození sprosták a hlavně ho furt sušilo. Když měl vypité, byl dobrý. Byla s ním sranda a v hospodě vykřikoval: „Kurva, rychle mi dejte pivo, bo střizlivím!“ Když pak přes noc nebo v robotě vystřizlivěl, stal se z něho mrzout. Otevřel jsem flašku, na kterou měl Josef přilepené oči, a podal jsem mu ji. Popadl ji a nasával. Tonda ho pozořoval a když viděl, že nemíní skončit, tak zařval: „Ivan, kurva! Ber mu tu flašku, nebo on ju vyžere!“ Josef položil flašku, zapil to bubákem, pak si odříhnul, usral si a prohlásil: „Kurva, nebylo mi nic, a je mi lepší...“ Začaly se mu lesknout oči a to bylo znamení, že je spokojený a nic mu nechybí. Říkám mu: „Tak co, Josef, ještě mám jít koňovi do piče?“ „No, viš Ivan, já to tak nemyslel. Šak mě znáš.“ „No, právě proto,“ říkám. Konečně se objevil Jarek. „No, přišel si akorát včas, protože Josefovi šmakuje.“ „Zas?“ ptá se Jarek. „A kdys viděl,

že by mu nešmakovalo?!“ „No, to je fakt.“ Ozval se Josef: „Kurva, synci, jak šmakuje chlast a cigarety, tak vim, že to je se mnu ještě dobře. A semtam se staré dovedu zavrtat aji do bymdlocha. Kurva do piče a jak to všechno přestane šmakovat, tak potom to je všechno v piči.“ Flaška kolovala a já jsem otvíral druhou. Petr dostal nápad, že bysme ji mohli dorazit v kulturáku, což nebyl špatný nápad, protože ten bubák stál za hovno. Po šichtě, jednoho na ex, to byla pochoutka, ale potom halt. Říkám Petrovi: „Zavolej tam, jaké čepujou pivo. Jestli bude desítka, tak se na to vyserem. To radši tu flašku dorazíme tu, u bubáku.“ Nebyl jsem sám, kdo neměl rád desítku z kulturáku. Byla to nějaká břečka, po které na druhý den bolela hlava a musel jsi chodit věčně na hajzl, protože jsi měl sračku jak bič. Petr se vrátil a hlásil, že v kulturáku čepujou desítku. Jediný Josef se nevzdal a prohlásil, že jsme skurvené fajnovky a že víme hovno, co je v řiti měkkého. Popadl flašku, dal si pořádné dva loky, zapil je bubákem a jako vždy si odříhl, usral si a odpochoval.

Jednoho dne, když jsem raportoval s vedoucím na úseku, oznámil mi, že náš kolektiv dostane kombajn. Protože podle nějakých nových směrnic je třeba mít největší důlní dělnickou kvalifikaci, byl jsem vybraný ještě s jedním starším předákem na třítydenní kurz. Po tomto kurzu nám bude udělena kvalifikační třída 9. Byla to tenkrát čest mít největší kvalifikaci, protože s tím si mohl člověk už ledacos dovolit. Hlavně si mohl dovolit poslat do prdele usmoleného štajgříčka, který nastoupil čerstvě na šachtu a všechno bral tak, jak mu to nahoře nakukaly tupé mozky. Takový blbeček, který neměl o havírně sebemenší páru, dovedl být dotěrný jako štěnice.